

27 november 2024
T24.08471

Presentatie Plan van Aanpak proces naar Begroting 2026-2029



Raad en college hebben een gezamenlijke wens:

Het gemeenschapsgeld van onze inwoners
op een juiste manier inzetten.

Doeltreffend en doelmatig.

1. Vertrekpunt

- Het college acht de werkwijze die de afgelopen jaren bij de begroting gehanteerd is, niet meer passend voor de opgave voor de jaren 2026 en verder.
- De financiële uitdaging die op gemeentes afkomt vraagt ook in Lansingerland om fundamentele keuzes.
- Dat vraagt een nieuwe manier van gezamenlijk en integraal werken aan een begroting waarbij de vraag centraal staat: **“Wat voor een gemeente willen we zijn?”**
- Wat volgt is een route die we dus ook gezamenlijk gaan doorlopen richting een sluitende Begroting 2026-2029.
- We betrekken punten uit het traject Begroting 2025, waaronder het externe onderzoek (Cebeon/Rijnconsult).

2. Looprichting en doel

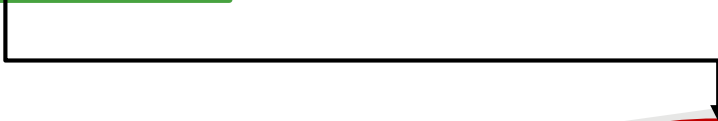
Om gezamenlijk op pad te kunnen, is een looprichting nodig.

- 1) Het belangrijkste politieke debat over de begroting vindt al plaats op 7 mei in plaats van het najaar en wordt gevoerd via**
- 2) Het wegen en prioriteren van ambities waarbij de raad een keuze moet maken tussen verschillende varianten.**

3. Pijlers en werkstromen - algemeen overzicht

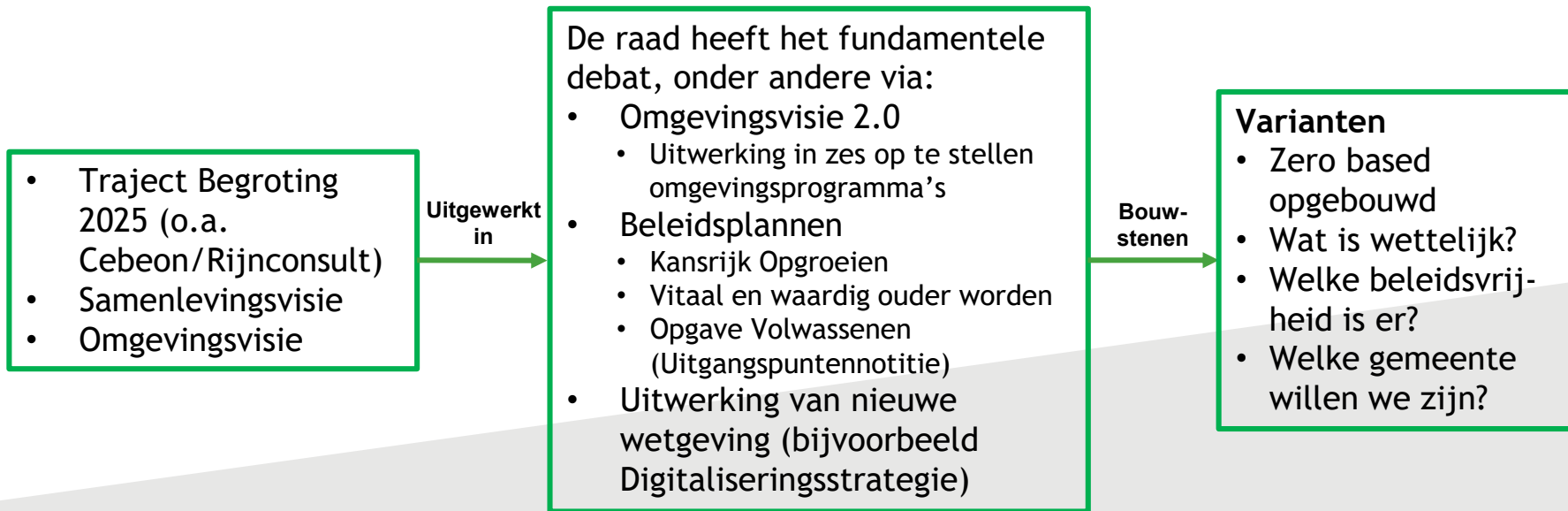
Inhoud

- Samenlevingsvisie
- Omgevingsvisie
- Beleidsplannen
- Omgevingsprogram.
- Nieuwe wetgeving

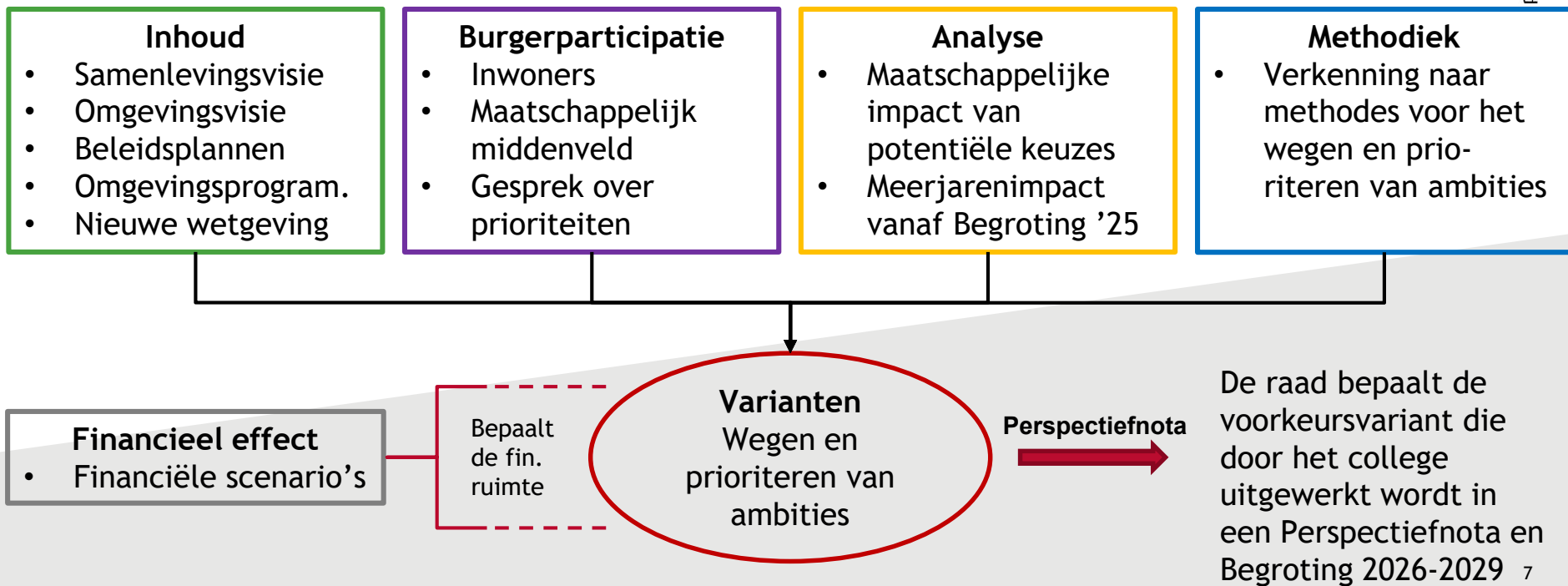


Varianten
Wegen en
prioriteren van
ambities

4. Inhoud



3. Pijlers en werkstromen - algemeen overzicht



Kaderbrief wordt Perspectiefnota

De Kaderbrief wordt een **Perspectiefnota 2026** waarmee de raad in het proces het belangrijkste besluitpunt al neemt vóór eindpunt Begroting 2026.

De route die we gezamenlijk richting Perspectiefnota en uiteindelijk Begroting 2026 gaan bewandelen wordt nieuw. Dit vraagt onderweg draagvlak en mogelijkheid om bij te sturen.

5. Planning op hoofdlijnen (indicatief & o.v. goedkeuring Presidium)

- 4 dec - Plan van aanpak in 'gezamenlijke commissie' Algemeen Bestuur (gez. CIE AB)
- 29 jan - Beeldvorming methode wegen en prioriteren ambities
- 5 feb - Besprekstuk methode wegen en prioriteren ambities in gez. CIE AB
- 6 feb - Beleidsplannen Kansrijk Opgroeien en Vitaal en waardig ouder worden in commissie Samenleving (CIE Samenleving)
- 11 maart - Ontwerp Omgevingsvisie 2.0 in commissie Ruimte
- 13 maart - Uitgangspuntennotitie Opgave Volwassenen in CIE Samenleving
- 19 maart - Beeldvorming vorming varianten incl. input maatschappelijke dialoog
- 8 april - College bespreekt varianten en vormt hun voorkeursvariant
- 9 april - Beeldvorming over uiteindelijke varianten die voorliggen
- 7 mei - Besprekstuk over voorkeursvariant in gez. CIE AB
- 18 juni - Perspectiefnota in gezamenlijke CIE
- 3 juli - Perspectiefnota in raadsvergadering; uitkomst van het debat is een door de raad vastgestelde koers die door het college ingevuld wordt in Begroting 2026-2029
- 16 okt / 29 okt / 6 nov - beeldvorming / gezamenlijke CIE / raad over de begroting

6. Varianten

- Een **methode voor het wegen en prioriteren van ambities** waarmee de raad het debat kan voeren, moet zich nog vormen. Dit wordt onderdeel van de werkstromen en onderdeel van beeldvorming en bespreekstuk met de raad.
- Dit moet leiden tot diverse **varianten met verschillende weging en prioritering** waar de raad uit kan kiezen.
- Vervolgens vloeien uit de financiële tekorten/ruimte de bijbehorende maatregelen via een **voorkeursvariant**. De onderliggende individuele effecten die horen bij de uiteindelijke keuze zijn voor de raad inzichtelijk.

7. Burgerparticipatie

Een maatschappelijk gesprek over een veranderende begroting draagt bij aan de richting die gekozen wordt en draagvlak daarvoor. Het college stelt hiervoor in december een **participatieplan** op dat binnen het voorgestelde plan van aanpak uit twee delen bestaat:

- Een deel dat loopt tot de Perspectiefnota
- Een deel dat loopt tot de Begroting

De algemene uitgangspunten bij burgerparticipatie zijn:

1. Er is onderling contact en wederzijds respect, ook voor elkaars grenzen en rollen;
2. Het proces is vanaf het begin te volgen en te beïnvloeden;
3. Er is ruimte voor eigen inbreng op allerlei vlak;
4. Verschillende belangen en perspectieven kunnen naar voren komen en kunnen worden uitgewisseld.

8. Analyse

- De diverse varianten die de raad bespreekt moeten wel **houdbaar** zijn binnen de financiële scenario's en tekorten die zich voor 2026 en verder reeds aandienen. De maatschappelijke impact van potentiële keuzes wordt daarom in kaart gebracht.
- De meerjaren-impact vanaf Begroting 2025 en het lange termijn (financieel) effect van keuzes worden in kaart gebracht. Sommige keuzes kunnen (pas) op termijn nadelig of juist positief uitpakken.

9. Methodiek

- We doen een (ambtelijke) verkenning naar de wijze waarop de omliggende gemeenten omgaan met het ‘ravijnjaar’.
- Wij gaan op zoek naar voorbeelden van beproefde trajecten waar we van kunnen leren om vervolgens toe te passen op ons eigen proces. Zowel bij andere gemeenten als organisaties met een publieke begroting.

10. Financieel scenario

- De financiële meerjarenraming op basis van de begroting 2025 is reeds helder en meerjarig doorvertaald. Dit is momenteel de baseline. De baseline is gedurende het proces nog volatiel, onder andere vanwege autonome ontwikkelingen.
- De incidentele en structurele middelen die beschikbaar zijn, bepalen uiteindelijk hoe een variant uitpakt in concrete effecten en maatregelen.
- Een voorbeeld van financiële scenario's die worden uitgewerkt, is als volgt:
 - Scenario hoog - Het financiële beeld is positiever dan verwacht
 - Scenario midden - Het financiële beeld is zoals verwacht
 - Scenario laag - Het financiële beeld is negatiever dan verwacht
- Per variant wordt het effect op hooflijnen in beeld gebracht.

